

Zgodovinski časopis

HISTORICAL REVIEW

ZČ | Ljubljana | 79 | 2025 | št. 3-4 (172) | str. 233–469

Matic Kristan, *Usury in the Summa of Monaldus: Sources, Composition, and Intentions of a 13th Century Encyclopedia of Law* • Svit Podgornik, *Oborožitev in obramba samostanov kontemplativnih redov na slovenskem za čas turških vpadov* • Lucija Pečnik, *Ženska v blejskem gospostvu v poznem 17. stoletju: analiza zvezanih sodnih zapisnikov* • Sonja Svoljšak, *Knjižnica Družbe za kmetijstvo in uporabne umetnosti na Kranjskem in začetki licejske knjižnice* • Jan Županič, *Gender and Ennoblement in the Austrian Empire. The Transformation of the Nobility in the Context of the Women's Question* • Endre Domonkos and András Schlett, *The „New Course” and its impacts in Central and Eastern Europe: The case of Hungary* • David Hazemali, Dominik Herle, Žana Plejić in Matjaž Klemenčič, *Slovenska kapela v Washingtonu D. C.: Zgodovina nastanka in njen kulturni, politični in verski pomen za Slovence in slovensko-ameriško skupnost*

Zgodovinski časopis

HISTORICAL REVIEW

ZČ | Ljubljana | 79 | 2025 | št. 3-4 (172) | str. 233–469

Izdaja
ZVEZA ZGODOVINSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE
Ljubljana

GLASILO ZVEZE ZGODOVINSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

Mednarodni uredniški odbor: dr. Kornelija Ajlec (SI), dr. Tina Bahovec (SI),
dr. Bojan Balkovec (SI) (tehnični urednik), dr. Rajko Bratož (SI),
dr. Ernst Bruckmüller (AT), dr. Liliana Ferrari (IT), dr. Ivo Goldstein (HR),
dr. Žarko Lazarević (SI), dr. Dušan Mlacović (SI) (namestnik odgovornega
urednika), dr. Božo Repe (SI), dr. Franc Rozman (SI), Janez Stergar (SI),
dr. Imre Szilágyi (H), dr. Peter Štih (SI) (odgovorni urednik), dr. Marta
Verginella (SI), dr. Peter Vodopivec (SI), dr. Marija Wakounig (AT)

Za vsebino prispevkov so odgovorni avtorji, prav tako morajo poskrbeti za
avtorske pravice za objavljeno slikovno in drugo gradivo, v kolikor je to
potrebno. Ponatis člankov in slik je mogoč samo z dovoljenjem uredništva in
navedbo vira.

Redakcija tega zvezka je bila zaključena 15. oktober 2025.

Oblikovanje in oprema: Vesna Vidmar

Sedež uredništva in uprave: Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani,
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, Slovenija, tel.: (01) 241-1200,
e-pošta: info@zgodovinskicasopis.si; <http://www.zgodovinskicasopis.si>

Letna naročnina: za leto/letnik 2025: za nečlane in zavode 32 €, za društvene člane 24 €,
za društvene člane – upokojence 18 €, za društvene člane – študente 12 €.
Cena tega zvezka v prosti prodaji je 16 € (z vključenim DDV).

Naročnina za tujino znaša za ustanove 45 €, za posameznike 35 €
in za študente 25 €.

Plačuje se na transakcijski račun: SI 56020 1 000 12083935
Zveza Zgodovinskih društev Slovenije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana,
Slovenija
Nova Ljubljanska banka, d.d., Trg Republike 2, 1520 Ljubljana LJBAS12X

Sofinancirajo: Publikacija izhaja s finančno pomočjo Javne agencije za raziskovalno
dejavnost RS

Prelom: ABO grafika d.o.o. – zanjo Igor Kogelnik

Tisk: ABO grafika d.o.o., Ljubljana, december 2025

Naklada: 500 izvodov

Zgodovinski časopis je evidentiran v naslednjih mednarodnih podatkovnih
bazah: Scopus, European Reference Index for the Humanities (ERIH),
Historical Abstracts, International Bibliography of the Social Sciences,
ABC CLIO, America: History and Life, Bibliography of the History of Art,
Ulrich's Periodicals Directory, Russian Academy of Sciences Bibliographies.

<http://www.zgodovinskicasopis.si>
info@zgodovinskicasopis.si

ISSN 0350-5774	
UDK	949.712(05)
UDC	

BULLETIN OF THE HISTORICAL ASSOCIATION OF SLOVENIA (HAS)

International Editorial Board: Kornelija Ajlec, PhD, (SI), Tina Bahovec, PhD, (SI), Bojan Balkovec, PhD, (SI) (Technical Editor), Rajko Bratož, PhD, (SI), Ernst Bruckmüller, PhD, (AT), Liliana Ferrari, PhD, (IT), Ivo Goldstein, PhD, (HR), Žarko Lazarević, PhD, (SI), Dušan Mlacović, PhD, (SI) (Deputy Editor-in-Charge), Božo Repe, PhD, (SI), Franc Rozman, PhD, (SI), Janez Stergar (SI), Imre Szilágyi, PhD, (H), Peter Štih, PhD, (SI) (Editor-in-Chief), Marta Verginella, PhD, (SI), Peter Vodopivec, PhD, (SI), Marija Wakounig, PhD, (AT)

The authors are responsible for the contents of their articles, they must also secure copyrights for the published photographs and figures when necessary. Reprints of articles, photographs, and graphic material are only allowed with explicit permission of the editorial office and must be cited as sources.

The editing of this issue was completed on October 15, 2025.

Design: Vesna Vidmar

Headquarters and Mailing Address: Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, Slovenia, phone: +386 1 241-1200, e-mail: info@zgodovinskiasopis.si; <http://www.zgodovinskiasopis.si>

Annual Subscription Fee (for 2025): non-members and institutions 32 €, HAS members 24 €, retired HAS members 18 €, student HAS members 12 €.

Price: 16 € (VAT included).

Subscription Fee: foreign institutions 45 €, individual subscription 35 €, student subscription 25 €
Transaction Account Number: SI 56020 1 000 12083935

Zveza Zgodovinskih društev Slovenije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana,
Nova Ljubljanska banka, d.d., Trg Republike 2,
1520 Ljubljana LJBASI2X

Co-Financed by: Slovenian Research Agency

Printed by: ABO grafika d.o.o., Ljubljana, December 2025

Print Run: 500 copies

Historical Review is included in the following international databases: Scopus, European Reference Index for the Humanities (ERIH), Historical Abstracts, International Bibliography of the Social Sciences, ABC CLIO, America: History and Life, Bibliography of the History of Art, Ulrich's Periodicals Directory, Russian Academy of Sciences Bibliographies.

<http://www.zgodovinskiasopis.si>
info@zgodovinskiasopis.si

ISSN 0350-5774	
UDK	949.712(05)
UDC	

Razprave – Studies

- Matic **Kristan**, Usury in the *Summa* of Monaldus: Sources, Composition, and Intentions of a 13th Century Encyclopedia of Law240–264
 Oderuštvo v Monaldovi Summi: viri, sestava in nameni pravne enciklopedije iz 13. stoletja
- Svit **Podgornik**, Oborožitev in obramba samostanov kontemplativnih redov na slovenskem za čas turških vpadov266–291
 The Armament and Defence of Monasteries of Contemplative Orders in Slovenia during the Ottoman Incursion
- Lucija **Pečnik**, Ženska v blejskem gospostvu v poznem 17. stoletju: analiza zvezanih sodnih zapisnikov292–333
 Women in the Seignury of Bled/Veldes in the Late 17th Century: Analysis of Bound Court Minutes
- Sonja **Svoljšak**, Knjižnica Družbe za kmetijstvo in uporabne umetnosti na Kranjskem in začetki licejske knjižnice334–354
 The Library of the Society for Agriculture and Applied Arts in Carniola and the Beginnings of the Lyceum Library
- Jan **Županič**, Gender and Ennoblement in the Austrian Empire . The Transformation of the Nobility in the Context of the Women's Question356–377
 Spol in podeljevanje plemiških naslovov v Avstrijskem cesarstvu. Preobrazba plemstva v kontekstu vprašanja žensk
- Endre **Domonkos** and András **Schlett**, The „New Course” and its impacts in Central and Eastern Europe: The case of Hungary378–407
 „Nova smer” in njeni vplivi v srednji in vzhodni Evropi: primer Madžarske
- David **Hazemali**, Dominik **Herle**, Žana **Plejić** in Matjaž **Klemenčič**, Slovenska kapela v Washingtonu D. C.: Zgodovina nastanka in njen kulturni, politični in verski pomen za Slovence in slovensko-ameriško skupnost408–438
 The Slovenian Chapel in Washington, D.C.: The History of Its Foundation and Its Cultural, Political, and Religious Significance for Slovenians and the Slovenian-American Community

V spomin – In memoriam

Zaslužnemu profesorju Univerze v Ljubljani dr. Miroslavu Stiplovšku v spomin (Dušan Nečak)	440–442
In memory of Professor Emeritus of the University of Ljubljana, Dr. Miroslav Stiplovšek	

Kongresi in simpoziji – Congresses, Symposia

41. zborovanje Zveze zgodovinskih društev Slovenije; Brežice, 1.–2. oktober 2025 (Brina Kotar)	444–445
41st Congress of the Association of Historical Societies of Slovenia; Brežice, 1–2 October 2025	

Ocene in poročila – Reviews and Reports

Marjeta Šašel Kos, V srcu rimskega imperija: zgodovina slovenskega prostora v antiki do vlade Maksimina Tračana (Rok Ribič)	448–452
Jože Maček, Zgodovina slovenskega agrarnega prebivalstva (Nikita Peresin Meden)	453–455
Hranimo misli že 250 let, razstava (maj 2024–februar 2025) in katalog Narodne in univerzitetne knjižnice (Anja Dular)	456–458
Julij Savelli, 1945: Dnevnik mojega križevega pota (Špela Chomicki)	459–461

* * *

Navodila avtorjem prispevkov za Zgodovinski časopis462–465
Instructions for Authors

Letno kazalo Zgodovinskega časopisa 79, 2025466–469
Annual Content of Zgodovinski časopis – Historical Review 79, 2025

Ocene in poročila

Marjeta Šašel Kos, **V srcu rimskega imperija: zgodovina slovenskega prostora v antiki do vlade Maksimina Tračana**. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2020, 415 str.

Pred dobrimi petimi leti je priznana zgodovinarka antike, arheologinja in klasična filologinja Marjeta Šašel Kos izdala do danes deloma spregledano, vendar temeljno zgodovinsko delo za poznavanje, razumevanje in nadaljnje raziskovanje antične rimske zgodovine na slovenskih tleh. Monografija *V srcu rimskega imperija: zgodovina slovenskega prostora v antiki do vlade Maksimina Tračana* je v Ljubljani leta 2020 izšla v Zbirki Zgodovinskega časopisa pod založniškim okriljem Zveze zgodovinskih društev Slovenije. Nastala je v okviru projekta akademika Rajka Bratoža in v vsebinskem smislu predstavlja predhodnico njegove, dobrih šest let prej izdane monografije z naslovom *Med Italijo in Ilirikom: slovenski prostor in njegovo sosedstvo v pozni antiki*. Medtem ko se historična pripoved slednje prične z oglejsko vojno ob uzurpaciji Maksimina Tračana leta 235, se pripoved tu predstavljenega dela zaključi prav v istem letu – s propadom severske dinastije in vzponom prvega v vrsti vojaških cesarjev iz Ilirika.

V svoji monografiji Šašel Kos tekom trinajstih poglavij natančno in izčrpno predstavi zgodovino širšega slovenskega prostora v obdobju od prazgodovinske dobe pa do popolne vzpostavitve rimske nadoblasti, kot se je ta na jugovzhodnem alpskem in panonskem območju razprostirala do tridesetih let tretjega stoletja. V prvem poglavju, ki predstavlja vsebinski uvod v pričujočo monografijo, Šašel Kos bralca seznani s kratko opredelitvijo Ilirika in predstavi nekatere prvine antičnega grškega mitološkega ter geografskega izročila, nanašajočega se na današnji slovenski prostor. V prvem delu drugega poglavja avtorica nato na jednat in pregleden način naslika podobo prazgodovinske stvarnosti slovenskega prostora, začenši s poselitvijo ozemlja v starejši kameni dobi. Sledi kratek opis obdobja anonimnih plemen starejše železne dobe, ki se je končalo s prihodom Kelto in začetkom t. i. latenske dobe, ko so današnji slovenski prostor v glavnem poseljevali Tavriski, Karni in Noriki.

Po kratki predstavitvi Noriškega kraljestva se avtorica v drugem delu drugega poglavja posveti trem ilirskim vojnami (229–228 pr. Kr., 219 pr. Kr. in 168 pr. Kr.) ter dvema vojnami proti Delmatom (156–155 pr. Kr. in 119–118 pr. Kr.) kot prvim vojaškim posegom rimske države onkraj Jadranskega morja. Ob koncu poglavja se dotakne vprašanja nastanka rimske province Ilirik, v odnosu do katerega se večina sodobnih antičnih zgodovinarjev strinja, da je provinco ustanovil Cezar, »pa čeprav

še pred Oktavijanovo ilirsko vojno (35–33 pr. Kr.) težko govorimo o stabilni in administrativno urejeni rimski provinci.«

V naslednjem poglavju Šašel Kos opiše vojne proti Histrom, ki so jih Rimljani v obdobju tretjega in drugega stoletja pr. Kr. bojevali v treh večjih etapah. V okviru drugega stoletja pr. Kr. avtorica kot pomembno prelomnico prav tako izpostavi ustanovitev latinske kolonije Akvileje, ki je predstavljala odskočno desko za poznejša rimska osvajanja in romanizacijo panonsko-noriškega prostora. Naposled se posveti še keltskim ljudstvom, ki so v tem času poseljevala severnojadransko zaledje, in njihovim medsebojnim odnosom, tudi v navezavi na takratno Noriško kraljestvo.

V četrtem poglavju se avtorica loti sistematične obravnave rimskega osvajanja vzhodnoalpskega in ilirskega prostora tekom drugega stoletja pr. Kr. V tem kontekstu najprej predstavi nenavaden vojaški pohod konzula Gaja Kasija Longina, ki se je iz Akvileje proti vzhodu odpravil brez dovoljenja senata, nato pa opiše še vojaški pohod Gaja Sempronija Tuditana, ki je svoje sile v glavnem vodil v bojih proti Japodom, verjetno pa tudi proti Karnom in Tavriskom. Ob sekundarni literaturi avtorica v opis obravnavanega vojnega pohoda smiselno vključi tudi ustrezne pisne in arheološke – še posebej epigrafske – vire. Takšnega interdisciplinarnega metodološkega pristopa, ki je značilno za zgodovinopisje o antiki, se avtorica dosledno in premišljeno poslužuje skozi celotno monografijo. V kontekstu Tuditanovega vojaškega pohoda Šašel Kos tako ob poročilih Apijana in Plinija starejšega, ki ju medsebojno primerja, v svojo pripoved vključi tudi dva fragmentarno ohranjena epigrafska napisa, s pomočjo katerih poda smiselno zaokrožen opis obravnavane epizode rimskega vojaškega delovanja v drugem stoletju pr. Kr.

V nadaljevanju avtorica zgoščeno predstavi rimska osvajanja jugovzhodnega alpskega in panonskega prostora v stoletju pred nastopom Cezarjevega prokonzulata, pri čemer opozori na problematiko maloštevilnih virov, na podlagi katerih bi lahko celovito rekonstruirali vojaško udejstvovanje rimske republike na obravnavanem prostoru v obdobju druge polovice drugega stoletja pr. Kr. Med temi manj znanimi in v pisnih virih zgolj omenjenimi rimskimi vojaškimi pohodi Šašel Kos izpostavi pohod skrivnostnega Kornelija, ki naj bi se po poročanju Apijana boril proti Panoncem, ter v veliki meri neznano vojaško odpravo proti Segestanom iz leta 119 pr. Kr., ki jo označi kot prvi z gotovostjo zabeleženi dogodek v zgodovini rimskega osvajanja Panonije. Ob koncu poglavja se dotakne še vpada Kimbrov na ozemlje Noriškega kraljestva leta 113 pr. Kr., preden se posveti enemu izmed najdaljših poglavij svoje monografije, v katerem podrobneje predstavi rimska osvajanja osrednjeslovenskega prostora v obdobju prokonzulata Gaja Julija Cezarja.

Na tej točki se avtorica med drugim podrobneje posveti tudi rimski naselbini v Navportu, za katero zapiše, da je zaživela ravno v letih Cezarjevega opravljanja prokonzulatske funkcije v Cisalpinski Galiji in Iliriku; ter Emoni, za katero domneva, da sta najkasneje za časa Cezarja na desnem bregu Ljubljanskega jezera obstajala vsaj manjši emporij ter manjše pristanišče. V tem kontekstu avtorica izpostavi pomembno ugotovitev, da Emona v administrativnem smislu ni pripadala panonskemu delu Ilirika, pač pa je sprva spadala pod provinco Cisalpinsko Galijo, kasneje pa je pripadala upravni jurisdikciji rimske Italije.

Šesto poglavje Šašel Kos nameni obravnavi Oktavijanove ilirske vojne, ki jo označi za začetek sistematične zasedbe Ilirika. Po atentatu na Cezarja in zmagi nad zarotniki v novi državljanski vojni, ki je sledila diktatorjevi smrti, sta si zmagovita Mark Antonij in Oktavijan leta 40 pr. Kr. razdelila rimsko državo, pri čemer je slednji dobil skoraj ves Ilirik. Na tem območju je v smeri proti notranjosti celine kasnejši prvi cesar med letoma 35 in 33 pr. Kr. vodil uspešne vojaške pohode, ki jih avtorica predstavi v obliki dveh glavnih faz. Najprej opiše Oktavijanove boje proti Karnom in Tavriskom, nato pa še proti Japodom in Segestanom, vse do padca Segestike oz. Siscije. Zadnje podpoglavje nameni spopadam, do katerih je v poznejših fazah Oktavijanovih vojnih pohodov prišlo v dalmatinskem delu Ilirika.

Z vzpostavitvijo principata je bila po poročanju Kasija Diona leta 27 pr. Kr. provinca Ilirik organizirana kot senatorska provinca, kar pomeni, da v njej ni bilo stalno nameščene vojske. V poglavju z naslovom *Avgustejska zasedba Ilirika* se avtorica posveti burnemu dogajanju na širšem slovenskem prostoru v času cesarja Avgusta. Najprej obravnava priključitev Noriškega kraljestva rimski državi, do česar je prišlo sredi drugega desetletja prvega stoletja pr. Kr., nato se ustavi pri t. i. Tiberijevi panonski vojni, ki jo predstavi na podlagi poročil rimskih avtorjev, še posebej Kasija Diona, ki je najboljši zgodovinski vir za omenjeno vojno.

Večji del poglavja Šašel Kos posveti velikemu panonsko-dalmatinskemu uporu, ki je v Iliriku izbruhnil leta 6 po Kr. in bil zadušen tri leta kasneje. Avtorica opiše upor na osnovi dveh glavnih poročil, ki sta ju o tej epizodi rimske zgodovine zapustila Velej Paterkul in Kasij Dion. Na podlagi posamezne obravnave poročil obeh avtorjev in njune medsebojne primerjave Šašel Kos izoblikuje smiselno ter zaokroženo rekonstrukcijo upora, naslika razmere v Iliriku po njegovem zatrtju in predstavi pomembne posledice, ki so temu sledile. Med slednjimi še posebej izpostavi razdelitev province Ilirik na dve vojaški okrožji (*Illyricum Inferius* in *Illyricum Superius*). Ob tem na podlagi arheoloških najdb oriše prisotnost rimske vojske na ilirskem območju za čas cesarja Avgusta.

Sledi osmo poglavje, v katerem avtorica na pregleden način predstavi dogajanje na ilirskem območju v polstoletnem obdobju cesarjev julijsko-klavdijske dinastije. Začenši z opisom neuspelega upora treh legij, nameščenih v panonskem delu Ilirika, Šašel Kos najprej opiše obdobje vladavine cesarja Tiberija. V nadaljevanju se – po bežni omembi razdobja cesarja Kaligule – na nekaj straneh posveti regionalnemu dogajanju v času cesarja Klavdija, pri čemer izpostavi epigrafski napis, ki priča o nekem sporu v zvezi z lokalno cesto, epizodo neuspele Skribonijanove uzurpacije in proces urbanizacije Norika. Spričo miru, ki je v Iliriku vladal v drugi polovici Klavdijeve in tekom celotne Neronove vladavine, se avtorica na naslednjih straneh posveti podrobni obravnavi kaotičnega obdobja t. i. »leta štirih cesarjev«, ki je sledilo Neronovemu samomoru. V tem kontekstu izpostavi pomembno zborovanje v legijskem taboru v Petovioni, na katerem so sprejete odločitve praktično zapečatile nadaljnjo usodo rimskega cesarstva.

Po smrti Vitelija, tretjega cesarja v pičlem letu, je decembra leta 69 oblast prevzel Vespazijan. Z njegovim nastopom je cesarstvu za 27 let zavladovala nova t. i. flavijska dinastija, katere obdobje avtorica predstavi v prvem delu naslednjega

poglavja svoje monografije. Vladavina Vespazijana je bila še posebej pomembna za Panonijo, saj se je v času njegovega cesarskega mandata v provinci pričel proces urbanizacije. Med flavijskimi mesti avtorica v kontekstu današnjega slovenskega prostora posebej izpostavi Neviodunum (Drnovo pri Krškem). Spričo nepomembnosti kratkotrajne vladavine Vespazijanovega prvorojenca Tita – predvsem v kontekstu panonskega in jugovzhodnega alpskega prostora – se avtorica v nadaljevanju natančno posveti obdonavskim vojnám, ki jih je vodil Titov naslednik in Vespazijanov mlajši sin, cesar Domicijan.

V drugem delu devetega poglavja se avtorica na kratko ustavi pri cesarskem mandatu ostarelega Nerve, nato pa se loti obravnave obdobja vladanja cesarja Trajana. Ta je provinco Panonijo razdelil na Zgornjo in Spodnjo ter tako zmanjšal koncentracijo vojske in moči v rokah enega samega provincialnega upravitelja. Po opisu cesarjevih vojn proti sarmatskim Jazigom in orisu vpliva dačanskih vojn na Panonijo, Šašel Kos na primeru Petovione bralca seznani s Trajanovo municipalno politiko, v sklopu katere je cesar omenjenemu mestu ob Dravi podelil status kolonije (*colonia Ulpia Traiana*). Zadnje podpoglavje Šašel Kos posveti obdobju vladavine Trajanovega naslednika, cesarja Hadrijana, pri čemer osvetli pomen njegove politike in prisotnosti v panonsko-obdonavskem prostoru. V tem kontekstu poudari, da je bilo Hadrijanovo delovanje v okviru razvoja noriške in obeh panonskih provinc pomembno zlasti zato, ker je številnim mestom podelil mestne pravice ter pomembno prispeval k njihovi romanizaciji.

V desetem poglavju avtorica – v primerjavi s politično-vojaško naravnano vsebino prejšnjih poglavij, zasnovanih na obdobjih vladavin posameznih cesarjev – naredi ekskurz in predstavi pomembnejše ceste, mesta ter manjša naselja, ki so v antiki obstajala na današnjem slovenskem ozemlju. V enajstem poglavju se avtorica vrne k politično-vojaškemu narativu in se posveti zgodovini severnojadranskega ter vzhodnoalpskega prostora v obdobju cesarjev Antonina Pija, še posebej pa znamenitega Marka Avrelija. V okviru cesarovanja slednjega Šašel Kos podrobneje predstavi markomanske vojne, nato pa se loti obravnave vladavine njegovega naslednika Komoda, pri čemer izpostavi sklenitev miru z Germani ter neuspeho zaroto prefekta pretorija Perenisa. Na koncu poglavja avtorica predstavi kariero kratko vladajočega cesarja Pertinaksa, ki se je v vlogi vojaškega poveljnika tekom markomanskih vojn udeleževal tudi na ilirskem območju.

Predzadnje poglavje svoje monografije Šašel Kos nameni obravnavi dogajanja na panonsko-noriškem območju v obdobju cesarjev severske dinastije. Tako kot večina prejšnjih poglavij je tudi to v glavnem razdeljeno po posameznih cesarjih, ki so se zvrstili v okviru še zadnje dinastije pred vzponom Maksimina Tračana na cesarski prestol. Tako avtorica burno dogajanje na prelomu iz drugega v tretje stoletje predstavi skozi prizmo vzpona in vladanja Septimija Severa, ki ga je kot upravitelja Zgornje Panonije za cesarja oklicala XIV. legija Gemina v Karnuntu. V nadaljevanju se posveti še obdobju cesarskega mandata Karakale, zadnje strani poglavja pa nameni opisu vladavin Makrina, Elagabala in nazadnje Aleksandra Severa.

S padcem poslednjega predstavnika severske dinastije in z vzponom Maksimina Tračana se zaključí kronološko zasnovana predstavitev pretežno politično-vojaške

zgodovine panonskega, severnojadranskega ter jugovzhodnega alpskega prostora. V zadnjem poglavju, naslovljenem kot *Kratka skica družbe in religije*, avtorica oriše pomembnejše ekonomske, družbene in religijske vidike antične rimske stvarnosti, kot se je ta izoblikovala in razvijala na ozemlju današnje Slovenije.

Ob berljivi in jedrnat, a še vedno precizni ter natančni predstavitvi zgodovine širšega slovenskega prostora v antiki je knjiga opremljena z bogatim in obsežnim znanstvenim aparatom. Poleg sekundarne literature se avtorica na podlagi kritičnega pristopa smiselno opira na številne in raznovrstne vire, ki jih mestoma tudi skrbno prevede ali transkribira ter vključi v besedilo. Vsako poglavje spremlja bogato slikovno in ilustrativno gradivo, v veliko pomoč pa so bralcu tudi pogosti in ustrezno umeščeni zemljevidi.

Rok Ribič

ISSN 0350-5774

9 770350 577002

ZČ | Ljubljana | 79 | 2025 | št. 3-4 (172) | str. 233–469